

Aqqalu C. Jerimiassen

UPA 2023/123-1

Atassut

10. maj 2023

Naalackersuisut inuit tarnimikkut nappaatillit amerlanerit aamma ajuutillit ilinniakkaminnik aallarteriikkaminnik naammassinninnissaannut suliniuteqarnissaannik peqquneqassasut Inatsisartut aalajangigassaannik siunnersuut. Tamanna ilaatigut pisinnaavoq inuit peqannginnerusinnaanerit periarfissiissutigalugu aamma ilinniarnep sivilissusia akuereriikkamit sivitsorlugu.

(Inatsisartuni ilaasortaq Paneeraq Olsen, Naleraq)

Assaat tamaasa atorfissaqartippagut, sulisinnaasut tamarluinnarmik sulipput, sulisussameerneq ukiuni makkunani sumiiffippassuarni atuuppoq.

Ilinniarsimasullu nunaqqatigut ujartortuarpagut. Qaami taava maanna iliuuseqarniarta.

Atassummiit oqariiginnarsinnaavugut, saqqummiunneqartoq toqqammaviatigut tapersorsornartilluinnaratsigu.

Inummi ersingitsumik innarluuteqaraluartorluunniit ilinniarsimanermigut allatuulli pikkorissuusinnaalluarmat, imaluunniit ilaatigoorluni arlalitsigulluunniit pikkorinneruffeqaratarsinnaammat.

Takussutissallumi nunarsuup sinneraniittaaq erseqqarereerput, assersuutigeriaraannilu USA-mi Californiami San Diego-mi Autism Research Institute-imi misissuinerit takutissinnaareermassuk, inuit autismeqartuusut affai angullugit IQ-mikkut qaffasinnerusartut, ilinniarsimanerminnilu qaffasissupilussuarnik atorfeqarlersinnaasartut.

Taava piffissaasorinaannarportaaq, uagut nunatsinni aamma nalimmassassalluta.

Aammattaarlumi assersuutininik tiguseqqilaariaraanni, USA-meersoq naluttartoq Michael Phelps OL-imi 22-inik ujameqarpoq, taannalu ADHD-eqartuusooq qulaaluanilli ukioqartoq paasineqarnikuusimalluni, killiffia maanna qiviaannariaraanni, ila uanguulluni inornaallak, nuannaartunaq angusarisimasai takullugit.

Ila assersuutissat imaanginnavissinnaangaluarput, taamaattorli uppersarsaatitut atukkat takussutissereerunnarsivaat, siunnersuuteqartup siunertaata qanoq tapersorsorneqartigisariaqarneranik.

Arlaatigummi inoqatitta namminneq pisuussutiginnngisaminnik innarluuteqarneri pillugit teqqumut kingullinngorlugit iliniangisaannassuagut qaqugumulluunniit, tamannami aamma tamatta angorusunngilluinnarunarpurput.

Illuanilli innarluutaat ataqqillugu, ulluinnarni inooqataanerannut ilinniangaqarnikkuuppat sulinikkuuppalluunniit nalimmassaavigisinnaasariaqarpagut siunissaasa ajunnginnerpaamik qaamanerusumillu isikkoqarnissaat anguniarlugu.

Oqartarnej; "ilinniarniaritsi, ilinniarniaritsi" kikkunnut tamanut atuuttariaqarpoq, uattut ilittullu tamarnik naleqarmatattaaq inoqatigut.

Taamatut naatsukullammik Atassummiit oqaaseqaateqarluta, siunnersuut ilusimisut isikkoqartillugu aappassaaneernejqarnissaanut taperserparput.